Boglár

Alkotó	Schnell, Petrus aktív: 1615-1651
Készítés ideje	1650 körül
Készítés helye	Nagyszeben
Anyag	ezüst, drágakő, igazgyöngy, hegyikristály
Technika	aranyozott, zománcozott, vésett
Méretek	magasság: 4,0 cm átmérő: 13,2 cm súly: 324,14 g
Jelzet	beütött: 1402
Leltári szám	60.55.1

Leírás

Aranyozott ezüst alaplemezét zománcozás, drágakövek és igazgyöngyök díszítik. Peremét sodrott, aranyozott drót öleli körül, a fölötte lévő sávban pedig zöld és kékeszöld, szélein pedig fehér színű zománccal díszített levélkoszorú fut körbe, melyek közepén , igazgyöngyökből alkotott virágok láthatók. A levelek között, a térközökben egy-egy türkiz ül magas foglalatban. Domború középrészét aranyozott ezüstből készült, leveleket és virágokat formázó, áttört gazdag dísz borítja, az ívesen hajló levelek között igazgyöngyök, és drágakövek (türkizek, almandinok, etc.), és a domború, „virágformák”közepén is egy-egy drágakő ragyog. Középrészén zománcos levélsorra ülő drágakövek és gyöngyök ragyognak, két sorban, kiemelve az ékszer tetején ragyogó, magas foglalatban ülő csiszolt hegyikristállyal. Aranyozott hátoldalán vésett tulipánmotívum.

A pompás ékszer, a XVII. századi erdélyi ötvösművészet egyik remeke, mely egy különleges ékszertípust reprezentál, az erdélyi szászok között “Heftel”-nek, nevezett mellboglárt, melyet Apor Péter tanúsága szerint (1736) a régi magyar nyelvben kesentyűnek (kösöntyűnek) neveztek. -Az egykor mind a városi polgárasszonyok mind a falusi nők körében is divatos, nagy méretű ékszert a XIX. század második felétől-végétől inkább vidéki, falusi nők hordták öltözetük két darabja, hosszú köntösük és alatta a pruszlikjuk (prusztlikjuk) között.
Az erdélyi szász női boglárok mérete (nagysága), formája, sőt technikáinak számos eleme is (így például a számos boglárt díszítő sodronyzománc) a középkori egyházi és világi öltözetek palástjainak kialakítását idézi fel, illetve azok technikáiból is merít. A századokon át aranyozott ezüstből készült boglár a XIX. században gyakorta már „csak” aranyozott rézből vagy sárgarézből készült.

Proveniencia

Ipolyi-gyűjtemény

60.55.1.